

Jan Zieliński

"Sienkiewicz a western", Zygmunt Fedyk, "Litteraria" VIII Wrocław 1976 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/2 (64), 176

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ FEDYK Zygmunt: Sienkiewicz a western. "Litteraria" VIII, Wrocław 1976, s. 67-78.

Podstawą wywodu jest teza, iż popularność powieści Sienkiewicza zbiega się z popularnością westernów. Większość westernów opowiada o czasach pierwszej ekspansji na Dzikie Zachód, której Sienkiewicz był świadkiem i reporterem. I Sienkiewicz, i westerny odwołują się do podobnych wzorców archetypicznych. "Listy z podróży do Ameryki" dzieli od pierwszych westernów tylko kilkanaście lat. Metoda pisarska Sienkiewicza ułatwia i prowokuje ekranizację jego powieści. Western i "Trylogia" realizują podobne schematy: moralności, bohatera i tła. Zatem między powieściami Sienkiewicza a filmami kowbojskimi istnieje pokrewieństwo genetyczne, związane z pobytem pisarza w Ameryce w latach 1876-1878.

BP/64/19

J.Z.

/II/ FIUT Aleksander: Dowód nieitożsamości. Proza Wilhelma Macha. Wrocław 1976, Oss., PAN. Kom. Nauk o Literaturze Polskiej. Rozprawy Literackie 16, ss. 150, zł 30,-

Książka nie pretenduje do całościowej monografii twórczości Macha, jest natomiast próbą rekonstrukcji jego światopoglądu artystycznego, wydobycia "kompleksu nieidentyczności" i zbadania oddziaływań psychologiczno-literackich. Podstawą owej rekonstrukcji jest całość dorobku prozatorskiego pisarza: twórczość krytycznoliteracka i artystyczna. Przyjęcie takich założeń badawczych pozwala odsłonić wewnętrzne mechanizmy rządzące tym pisarstwem, odnaleźć prawidłowości w pozornych niekonsekwencjach. Rozważania szczegółowe koncentrują się wokół zagadnień: twórczość krytyczna rozpatrywana w kontekście całości zjawisk życia literackiego i dorobku artystycznego pisarza, mit ziemi rodzinnej w prozie Macha, genealogia literacka tej prozy, problem bohatera.

BP/64/20

J.Ł.